

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

S. Sayısı : 559

Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışışleri; Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/833)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : K. K. Gn. Md.

18/101-2077/01913

23.3.1987

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 15.3.1987 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı» ve gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

I. Kaya Erdem

Başbakan V.

GENEL GEREKÇE

Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti arasında 2 Ekim 1986 tarihinde akdedilen «Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması» ile iki Devlet arasında sermaye, teknoloji ve hizmet akımlarının hızlanması ve müteşebbislerin vergiye ilişkin sorunlarda belli bir güvenceye kavuşturulması amaçlanmaktadır.

Anlaşmanın, kapsamına aldığı hükümlerle çifte vergilendirmeyi nasıl önlediği, muhtelif gelir unsurlarının hangi Devlette ne şekilde vergileneceği ilişikte sunulan madde gerekçelerinde ayrıntıları ile açıklanmıştır. Bununla beraber bu Anlaşmanın ana amaçlarını; gelirin iki Devlette çifte vergilendirilmesini önlemek, yabancı Devlette yatırım yapan, teknoloji ve hizmet sunan kişilerin o Devletin mükelleflerine kıyasla daha ağır vergilendirilmesine engel olmak, gelirin ikamet veya kaynak Devletten yalnızca birinde vergilendirilmesini sağlamak, eğer bu mümkün olmazsa iki Devlet arasında vergilendirme yetkisini paylaşmak, böylece teşebbüslerin risk almadan önce, ileride karşılıklarına çıkabilecek her türlü vergi ile ilgili mükellefiyeti hesaplayabilmelerini sağlamak şeklinde sıralamak mümkündür.

Anlaşma doğrudan vergi muafiyetini Türkiye ile Tunus arasında veya bu Devletlerle diğer Devletler arasında uluslararası deniz ve hava taşımacılık işlerini yürütenlere temin etmektedir. Anlaşma hükümlerine göre, uluslararası taşımacılık teşebbüsleri diğer Devletten elde ettikleri kazançlar dolayısıyla bu diğer Devlette vergilendirilmeyecekler. Yalnızca kendi Devletlerinde vergi ödeme mükellefiyeti altında olacaklardır.

Temin edilebilen bilgilere göre, Tunus teşebbüslerinin Türkiye’de deniz ve hava taşımacılığı faaliyetleri dolayısıyla ödedikleri vergiler 1982 yılında 2 459 873,— TL.’dir. Türkiye’de ikamet eden kişilerin Tunus’da elde ettikleri kazanç ve iratlar üzerinden Tunus’da ödedikleri vergiler bilinmemektedir.

İki Hükümet arasında 2 Ekim 1986 tarihinde imzalanan bu Anlaşma, 31.5.1963 tarih ve 244 sayılı Kanun uyarınca bir Kanun Tasarısı halinde Yüksek Meclisin huzuruna getirilmiş bulunmaktadır.

ANLAŞMA MADDELERİNİN GEREKÇESİ

Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması 29 maddeden meydana gelmiştir. Anlaşma maddeleriyle ilgili gerekçeler aşağıda belirtilmiştir.

Madde 1. ANLAŞMANIN KAPSAMINA GİREN KİŞİLER

Tasarımın 1 inci madde hükmü gereğince, bu Anlaşma Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin mu-
kimi olan kişilere uygulanacaktır.

Diğer bir ifade ile bu Anlaşma, milliyet farkı gözetmeksizin Âkit Devletlerden (Türkiye ve Tunus’dan) birinin veya her ikisinin ülkesinde mukim kimselere uygulanacaktır.

Madde 2. KAVRANAN VERGİLER

Bu madde, Anlaşma’nın kavradığı vergilerin tespitinde ve tarifinde açıklığı temin etmek amacını gütmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrası, Anlaşmanın, hangisinde ne şekilde alındığına bakılmaksızın Âkit Devletlerden herhangi birinde, politik alt bölümlerinde veya mahallî idarelerde gelir ve servet üzerinden alınan vergilere uygulanacağını belirtmektedir.

2 nci fıkra gelir ve servet vergilerinin kapsamını çizmektedir.

3 üncü fıkra ise Anlaşmanın Âkit Devletlerdeki hali hazır vergilerden hangilerine uygulanacağını belirtmektedir. Anlaşmanın kapsamına giren hali hazır vergiler Tunus Cumhuriyetinde, ticarî kazanç üzerinden alınan vergi, kurumlar vergisi, ticarî olmayan faaliyetlerden elde edilen gelir üzerinden alınan vergi, maaş ve ücretler üzerinden alınan vergi, ziraî vergi, gayrimenkul kıymet artış vergisi, menkul kıymet gelirleri üzerinden alınan vergi, alacak faizi, mevduat faizi, garanti ve carî hesap geliri üzerinden alınan vergi, dayanışma için olağanüstü vergi ve şahsî gelir üzerinden alınan Devlet vergisi; Türkiye Cumhuriyetinde ise gelir vergisi, kurumlar vergisi, savunma sanayii destekleme fonu, sosyal yardımlaşma ve dayanışmayı teşvik fonu ile çıraklık, meslekî ve teknik eğitimi geliştirme ve yaygınlaştırma fonudur.

4 üncü fıkra, hali hazır vergilere ilâveten veya onların yerine alınacak olan vergilerin de Anlaşma kapsamına girdiğini hükme bağlamaktadır.

Madde 3. GENEL TANIMLAR

Bu maddede, Anlaşma’da kullanılan terimlerin yorumu için lüzumlu genel tanımlar yer almaktadır.

Bu maddede sırasıyla «Türkiye,» «Tunus,» «bir Âkit Devlet,» «diğer Âkit Devlet,» «vergi,» «kişi,» «şirket,» «kanunî merkez,» «vatandaş,» «bir Âkit Devlet teşebbüsü,» «diğer Âkit Devlet teşebbüsü,» «yetkili makam» ve «uluslararası trafik» terimlerinin tanımı yer almaktadır.

Türkiye terimi, devletler hukukundaki son gelişmelere uygun olarak kıta sahanlığındaki ekonomik faaliyetlerin vergilendirilmesini kapsayacak şekilde tanımlanmıştır.

Ayrıca Anlaşma’da tanımlanmamış terimlerin, Âkit Devletlerden her birinin iç mevzuatındaki anlamları taşıdığı belirtilerek, Anlaşma’da boşluk kalmaması sağlanmıştır.

Madde 4. MALİ İKAMETGÂH

Anlaşmanın pek çok maddesinde Âkit Devletlerin vergileme yetkisi, doğrudan doğruya malî ikametgâh (mukim) kavramına göre çözümlenmektedir. Bu çerçevede, gerçek ve tüzelkişilerin hangi Devletin mukimi addedileceği hususu büyük bir önem arz etmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrasında, gerçek ve tüzelkişiler arasında ayırım yapılmaksızın, ikametgâh, ev, kanunî merkez, iş merkezi veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefiyeti altına giren kişi, mukim addedilmektedir. Gelir Vergisi Kanunumuz Türkiye'de yerleşmiş gerçek kişileri, Kurumlar Vergisi Kanunumuz ise kanunî veya iş merkezi Türkiye'de bulunan kurumları tam mükellef addettiğinden, 1 inci fıkra hükmüyle vergi hukumuza tam bir paralellik sağlanmaktadır.

Maddenin 2 nci fıkrasında, gerçek kişilerin 1 inci fıkrada sayılan kriterler nedeniyle her iki Devletin de mukimi olması durumunda, ne tür kıstaslar kullanılarak, hangi Devletin mukimi addedileceği hususu çözümlenmektedir.

Maddenin 3 üncü fıkrası, aynı sorunun gerçek kişiler dışında kalan kişilerde çıkması halinde, fiilî iş merkezinin esas alınacağını; fakat bir Devlette fiilî iş merkezinin, diğer Devlette kanunî merkezin bulunması durumunda, iki Devletin yetkili makamlarının sorunu karşılıklı anlaşma yoluyla tespit edeceklerini hükme bağlamaktadır.

Madde 5. İŞYERİ

İşyerinin tanımına ilişkin bu madde son derece önemlidir. Bilindiği üzere, Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarımız, dar mükellefler açısından ticarî kazancın Türkiye'de elde edilmiş sayılması için kazanç sahiplerinin Türkiye'de işyerinin bulunması veya daimi temsilci bulundurması ve kazancın bu yerlerde veya bu temsilciler vasıtasıyla yapılan işlerden doğmasını şart koşmaktadır. Aynı şekilde, bu Anlaşmanın ticarî kazanca ilişkin olan 7 nci maddesinde de yalnızca işyerine atfedilebilen ticarî kazancın kaynak devlette vergilenebileceği prensibi getirilmiştir. Madde, kapsadığı yedi fıkra ile hangi hallerde bir işyerinin kendini göstereceğini veya göstermeyeceğini bütün ayrıntılarıyla açıklamaktadır.

1 inci fıkrada «işyeri» teriminin genel bir tanımı yapılmaktadır.

2 nci fıkrada ise, kapsama özellikle giren işyerlerine örnekler verilmektedir ki, bunlar yönetim yeri, şube, büro, fabrika, atölye, maden, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal zenginliklerin elde edilmesini sağlayan diğer yerlerdir.

3 üncü fıkrada süresi altı ayı aşan inşaat şantiyesi ile yapım veya montaj projelerinin bir işyeri oluşturacağı belirtilmektedir.

4 üncü fıkrada işyeri sayılmayan haller belirtilmiştir.

5 inci fıkrada daimi temsilcilik düzenlenmiştir. Bu fıkraya göre, bir kişi teşebbüs namına Âkit düzenleme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini düzenli olarak kullanırsa, temsil ettiği teşebbüs, bu Devlette bir işyerine sahip kabul edilecektir.

6 ncı fıkra, belli şartlarda simsar, genel komisyoncu veya bağımsız statüye sahip bir başka aracı vasıtasıyla faaliyette bulunma halinde, işyerinin varsayılmayacağı ile ilgilidir.

7 nci fıkra ise iki ayrı Âkit Devlette mukim kurumların birbirlerini kontrol etmesinin, bu kurumlardan birinin diğerine bağlı bir işyeri sayılması için yeterli bir şart olmadığını belirtmektedir.

Madde 6. GAYRİMENKUL VARLIK GELİRLERİ

Bu madde yalnızca gayrimenkul sermaye iratlarını değil, aynı zamanda gayrimenkullerin yaratabileceği her türlü gelir unsurunu (ticarî kazanç, zirai kazanç) da kapsamına almaktadır.

Bu çerçevede, maddenin 1 inci fıkrasında, gayrimenkul gelirlerinin vergileme hakkı, gayrimenkulün bulunduğu Devlete bırakılmaktadır.

2 nci fıkra gayrimenkul varlık terimini tanımlamaktadır.

3 üncü fıkraya gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelirin, bu gayrimenkulün bulunduğu Devlette vergilendirileceğini hükme bağlamaktadır.

4 üncü fıkraya, 1 ve 3 üncü fıkraya hükümlerinin, teşebbüslerin ve serbest meslek erbabının gayrimenkul varlıklardan elde edeceği gelire de uygulanacağını belirtmektedir.

Madde 7. TİCARİ KAZANÇLAR

Bu maddenin 1 inci fıkrası, ticarî kazancın vergilendirilmesinde esas ilkeyi getirmektedir. Buna göre ticarî kazanç, teşebbüsün mukim olduğu Devlette vergilendirilecektir. Ancak faaliyet diğer Âkit Devlette bir işyeri vasıtasıyla yürütülüyorsa, yalnızca bu işyerine atfedilecek kazançlar diğer Devlette vergilendirilebilecektir.

2 nci fıkraya, işyeri kazançlarının hesaplanmasındaki esaslarla ilgilidir. Buna göre işyeri, bağımsız bir teşebbüs gibi ele alınacak ve benzeri teşebbüslerin benzeri koşullar altında elde etmesi gereken kazanç sözkonusu işyerine atfedilecektir. Böylece işyeri - merkez ilişkilerinde emsâline göre yüksek veya düşük fiyatlandırılmaya gidilirse, olaya müdahale edilip, gerçekçi fiyatların fatura edilmesine göre yeni bir vergi matrahı hesaplanacak ve vergileme bu matrah üzerinden yapılacaktır.

3 üncü fıkraya işyeri kazancından indirilecek gider unsurları ile ilgilidir. İşyerinin kazancı belirlenirken, işyerinin bulunduğu Devlette veya başka herhangi bir yerde yapılan yönetim, genel idare giderleri ve işyerinin amaçlarına uygun düşen giderler indirilebilecektir.

4 üncü fıkraya, sadece mal ve ticarî eşya alımında bulunan işyerine kazanç atfolunamayacağı hakkındadır.

5 inci fıkraya, bu madde kapsamına girmeyen gelirler hakkında Anlaşmanın diğer hükümlerini saklı tutmaktadır.

6 ncı fıkraya, bir ortağın bir Âkit Devlette ortaklık faaliyetinden (societe de fait or association en participation) elde ettiği ticarî kazancın, söz konusu ortak, bu Devlette, bu Anlaşmanın 5 inci maddesinde belirtildiği şekilde bir işyerine sahip olmadıkça bu Âkit Devlette vergilendirilemeyeceğine ilişkindir.

Madde 8. DENİZ VE HAVA TAŞIMACILIĞI

1 inci fıkraya, bir Âkit Devlet teşebbüsünün, diğer Âkit Devlette uluslararası trafik kapsamına giren, gemi veya uçak işletmeciliğinden sağladığı kazançların, teşebbüsün fiilî iş merkezinin bulunduğu Devlette vergilendirilmesini öngörmektedir.

2 nci fıkraya, ilk fıkrada benimsenen prensibin, ortaklık, bağlı işletme ve uluslararası acenta için de geçerli olduğunu hükme bağlamaktadır.

Madde 9. BAĞIMLI TEŞEBBÜSLER

Kurumlar Vergisi Kanunumuzun 15, 16 ve 17 nci maddelerinde düzenlenen örtülü kazanç ve örtülü sermaye ile ilgili olan bu maddede, birbiriyle bağımlı olan teşebbüslerin, bağımsız teşebbüslere kıyasla farklı ticarî ilişkilere ve farklı fiyatlandırmalara yönelmeleri halinde, Âkit Devletlerin ne tür tedbirler alabileceği hükme bağlanmaktadır.

1 inci fıkraya, birbirine bağımlı teşebbüslerin gerekli itina göstermeyip, bağımsız teşebbüsler arasında geçerli olacak fiyatlardan sapma göstermeleri halinde, vergi ziyana uğrayan Âkit Devlete ek vergi alma hakkını vermektedir. Bu ek vergileme sonunda, diğer Devletin kendi mükellefi olan bağımlı teşebbüste yapacağı matrah ve vergi indirimleri ise 2 nci fıkrada düzenlenmiştir.

Madde 10. TEMETTÜLER

1 inci fıkraya, temettülerin vergilendirilmesindeki genel ilke ile ilgilidir. Bir Âkit Devlet şirketi tarafından diğer Âkit Devlet mukimi bir kişiye ödenen temettülerin, bu diğer Âkit Devlette vergilendirileceği esas ilkedir.

2 nci fıkra temettülerin, temettüyü ödeyen şirketin mukimi olduğu, yani temettülerin doğduğu Devlette de vergilendirilebileceğini öngörmektedir. Kaynak Devlette diğer Devlet mukimlerinin gayrisafi temettü gelirlerine uygulanabilecek vergi tevkifatı oranı, hisse payı % 25'i aşan iştiraklerde % 12, diğer bütün durumlarda % 15 olarak tespit edilmiştir. Böylece, Türkiye'ye yönelik ciddi yatırımlar için Tunus sermayesine, uzun vadede Kurumlar Vergisi Kanunumuzun 24 üncü maddesinde öngörülen % 25'lik vergi tevkifatına göre % 13 lük bir vergi avantajı sağlanmıştır.

3 üncü fıkra, temettülerin tanımı ile ilgilidir. Gelir Vergisi Kanunumuzda yer alan yatırım fonu ve yatırım ortaklıklarından elde edilen gelirler, temettü geliri kapsamı içine alınmıştır.

4 üncü fıkra, temettü lehdarının temettü dağıtan şirketin mukimi olduğu Âkit Devlette bir işyerine sahip olması ve elde ettiği temettülerle işyeri arasında bir bağlantı olması halinde, bu madde çerçevesinde vergilendirilmeyeceğine ilişkindir. Bu gibi hallerde ticarî kazançla ilişkin olan 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

5 inci fıkra, bir Âkit Devletin kendisinden kazanç elde eden ve diğer Âkit Devletin mukimi olan bir şirketin dağıttığı temettüler üzerinden veya dağıtmadığı kazançlardan herhangi bir vergi almayacağına amirdir. Böylece kaynak Devletin vergileme yetkisi kurum kazancına uygulanmakta; fakat bu kurumdan kâr payı elde eden kişilere doğru bir genişlemeye müsaade edilmektedir.

Madde 11. FAİZ

1 inci fıkra, faizlerin vergilendirilmesinde genel ilkeyi öngörmektedir. Faizi, lehdarın mukimi olduğu Âkit Devlet vergilendirme hakkına sahiptir.

Faizlerin doğduğu Devlete, faizin gayrisafi tutarı üzerinden azamî % 10 vergi tevkifatı hakkını tanıyan hüküm, 2 nci fıkrada yer almaktadır.

3 üncü fıkra, Âkit Devletlerden birinden diğer tarafın Hükümetine ve Merkez Bankasına ödenen faizlerin karşılıklı olarak vergiden muaf tutulmasına ilişkindir.

4 üncü fıkrada faiz teriminin kapsamı belirtilmektedir.

5 inci fıkra, diğer Devlette bulunan bir işyeri vasıtasıyla elde edilen faizlerin bu maddede yer alan tavizli vergi oranına göre değil, ticarî kazanç hükümlerine göre vergilendirileceği ile ilgilidir.

6 ncı fıkra, faiz gelirlerinin hangi hallerde bir Âkit Devlette elde edilmiş sayılacağını hükme bağlamaktadır. Buna göre, ödeyicinin Devlet, politik alt bölüm, mahallî idare, mukim veya bu Devlette bulunan bir işyeri veya sabit bir yer olması halinde, sözkonusu faizin bu Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7 nci fıkra faiz miktarının belirlenmesinde muvazaa durumunu açıklığa kavuşturmaktadır. Fıkra hükmüne göre, muvazaa yapabilecek kişiler, aralarında özel ilişki bulunan faiz ödeyici ile faiz lehdarı ve her ikisiyle başka bir kişi olarak belirtilmektedir. Muvazaa durumu ise özel ilişkinin olmadığı hallerde kişiler arasında kararlaştırılan faiz miktarına kıyasla daha fazla bir faizin ödenmesi olarak ortaya konmuştur. Bu halde fazla kısım, bu maddede tanımlanan ve indirimli vergiye tabi bir faiz sayılmayacak ve Anlaşmanın diğer hükümleri dikkate alınarak Âkit Devletlerin iç mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 12. GAYRİMADDİ HAK BEDELLERİ

1 inci fıkra, vergilemede genel ilkeyi öngörmektedir. Buna göre vergileme hakkı, kendisine ödeme yapılan kişinin mukim olduğu Devlete tanınmaktadır.

2 nci fıkra hükmü, bedellerin hasıl olduğu Devlete de belli bir oranda vergi tevkifatı hakkı tanımaktadır. Vergi tevkifatına ilişkin oran, Tunus ile yapılan Anlaşmada azamî yüzde 10 olarak tespit edilmiştir.

3 üncü fıkra gayrimaddî hak bedellerinin tanımı ile ilgilidir.

4 üncü fıkrada, bir işyeri vasıtasıyla elde edilen gayrimaddî hak bedellerinin bu maddedeki tavizli vergi oranına göre değil, ticarî kazanç hükümlerine göre vergilendirileceği öngörülmüştür.

5 inci ve 6 ncı fıkralar, faizde olduğu gibi, gayri maddî hak bedellerinin nerede elde edilmiş sayılacağı ve muvazaalı durumlarda nasıl vergilendirileceği ile ilgili özel hükümler öngörmektedir.

Madde 13. SERMAYE DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI

6 ncı maddede tanımlanan gayrimenkul varlıkların elden çıkartılmasından doğan kazançların vergilendirilme hakkını, bu malların bulunduğu Âkit Devlete tanıyan hüküm 1 inci fıkrada yer almıştır.

Bir işyerinin aktifine dahil menkul varlıkların ve aynı zamanda bu işyerinin elden çıkarılmasından doğan kazançların vergileme hakkının, bu işyerinin bulunduğu Âkit Devlete tanındığı ikinci fıkrada hükme bağlanmıştır. Bu fıkrada, serbest mesleğin icrasında kullanılan işyerleri için de benzeri hükümlere yer verilmiştir.

3 üncü fıkra, uluslararası trafikte işletilen gemi veya uçaklar ile bunların işletilmesine tahsis edilen malların satışından elde edilen kazançların, teşebbüsün iş merkezinin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

4 üncü fıkra, 1, 2 ve 3 üncü fıkralarda çözümlenen gayrimenkullerin işyerine dahil menkul varlıkların, gemi ve uçak dışında kalan diğer mal varlıklarının satışından (tahvil, hisse senedi) oluşan değer artışı kazançlarının, mukim Devlette vergileneceğini hükme bağlamaktadır. Bununla beraber, sözkonusu menkul kıymetlerin iktisap tarihinden itibaren 1 yıl içinde elden çıkartılmasından doğan değer artış kazançları, gelirin elde edildiği kaynak Devlette vergilendirilecektir.

Madde 14. SERBEST MESLEK FAALİYETLERİ

Gelir Vergisi Kanunumuzun yanısıra Kurumlar Vergisi Kanunumuzun da dar mükelleflerin serbest meslek kazançlarını vergi tevkifatına tabi tutması dolayısıyla 14 üncü madde, kurumları kapsam dışı bırakmayan bir yapıda tutulmuştur.

Maddenin 1 inci fıkrasında, serbest meslek kazançlarının kazancı elde edenin mukim olduğu Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır. Bununla beraber, bu kişinin serbest meslek faaliyetlerini, diğer Devlette bulunan bir işyerinden yürütmesi halinde sözkonusu işyerinden elde edilen kazanç, bu diğer Devlette vergilendirilebilecektir.

2 nci fıkrada mesleki faaliyetler teriminin tanımı yapılmıştır.

Madde 15. BAĞIMLI FAALİYETLER

1 inci fıkra genel kuralı belirtmektedir. Fıkraya göre diğer Devlette hizmetin ifa edilmemesi şartıyla elde edilen ücretler mukim Devlette vergilendirilecektir. Hizmetin diğer Devlette ifa edilmesi, halinde vergileme yetkisi kaynak Devlete geçecektir.

Ancak sözkonusu genel kural, bu Anlaşmanın 16, 18, 19 ve 20 nci maddelerinde öngörülen hükümleri herhangi bir şekilde etkilemeyecektir. Böylece, şirket yönetim kurulu üyeleri, sanatçı ve sporcular, emekliler, kamu görevlileri, öğretmen ve öğrenciler 15 inci maddeye göre değil, fakat kendileriyle ilgili maddelere göre vergilendirileceklerdir.

2 nci fıkra, 1 inci fıkrada öngörülen genel kuralın istisnasını oluşturmakta ve hizmet erbabının diğer Devlette hizmet ifa etmesi halinde de şartlar yerine getirilirse, yalnızca mukim Devlette vergilendirileceğini hükme bağlamaktadır. Bunun için diğer Devlette 183 günden daha kısa süre kalınması; ücretin bu diğer Devlette ikamet etmeyen bir işverence ödenmesi ve aynı zamanda ücretin, sözkonusu dar mükellef işverenin bu diğer Devlette sahip olduğu bu işyerinden ödenmemesi zorunludur.

3 üncü fıkra uluslararası trafikte işletilen gemi ve uçaklarda çalışan personelin, bu sıfatları dolayısıyla elde ettikleri gelirlerinin, teşebbüsün iş merkezinin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

Madde 16. MÜDÜRLERE YAPILAN ÖDEMELER

Bu maddeye göre, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette mukim bir şirketin Yönetim Kurulu üyesi olması sıfatıyla eline geçen ücret ve diğer benzeri ödemeler, şirketin mukim bulunduğu Âkit Devlette vergilendirilecektir.

Madde 17. ARTİST VE SPORÇULAR

1 inci fıkra, sanatçı ve sporcuların iştigal konularıyla ilgili faaliyetlerden dolayı elde ettikleri gelirlerin, bu faaliyetleri icra ettikleri Devlette vergilendirilebileceğini hükme bağlamaktadır. Bu çerçevede, serbest meslek faaliyetlerini ve bağımlı faaliyetleri (ücretler) düzenleyen 14 ve 15 inci maddelerin hükümleri, sanatçı ve sporcular açısından geçerli kabul edilmeyecek, vergileme yalnızca 17 nci madde kapsamında yürütülecektir.

2 nci fıkra, sanatçı ve sporcuların iştigal konularıyla ilgili faaliyetlerinden doğan gelirlerin kendilerine değil, fakat bir başka gerçek veya tüzelkişiyeye yönelmesi halinde, 1 inci fıkra hükümlerinin uygulanacağını belirlemektedir. Böyle bir durumda, bu Anlaşmanın ticarî kazançları, serbest meslek kazançlarını ve ücretleri düzenleyen 7, 14 ve 15 inci madde hükümlerine bakılmaksızın, vergileme faaliyetin icra edildiği Devlette yürütülecektir.

3 üncü fıkrada da, finansmanı gönderen Devletçe sağlanan sanatçı ve sporcu faaliyetlerinin kaynak Devlette vergilendirilmemesini öngörmektedir.

Madde 18. EMEKLI MAAŞLARI

1 inci fıkra, geçmiş hizmetler karşılığında ödenen emekli maaşları ve benzeri ödemelerin, bunları elde edenin mukim olduğu Devlette vergilendirileceği hükmünü öngörmektedir. Ömür boyu gelirler için de aynı kural uygulanacaktır. Ancak kamu görevleri karşılığında ödenen emekli maaşları bu kapsamın dışındadır.

2 nci fıkra, 1 inci fıkrada getirilen genel prensibin istisnasını oluşturmakta ve uğranılan şahsî zararları karşılamak amacıyla yapılan ödemelerin, yalnızca ödemeyi yapan Devlette vergilendirileceğini hükme bağlamaktadır. Ancak bunun için ödemenin Devlet veya politik alt bölüm kaynaklı olması zorunludur.

Madde 19. KAMU GÖREVLERİ

1 inci fıkra, kamu görevi karşılığı yapılan ödemelerin yalnızca ödemeyi yapan Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

Bununla beraber, sözkonusu gerçek kişinin diğer Âkit Devletin mukimi olması halinde sözkonusu ücret, ücreti ödeyen Devlet değil, fakat yalnız diğer Âkit Devlet tarafından vergilendirilecektir. Ancak bunun için bu kişinin bu diğer Devletin vatandaşı olması ve yalnızca hizmet sunmak için bu diğer Devletin mukimi durumuna geçmemiş olması şarttır.

2 nci fıkra, kamu görevi karşılığında bağlanan emekli maaşlarının yalnızca ödemeyi yapan Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

Bununla beraber, sözkonusu gerçek kişinin diğer Âkit Devletin mukimi olması halinde sözkonusu emekli maaşını ödeyen Devlet değil, fakat yalnız diğer Âkit Devlet tarafından vergilendirilebilecektir.

3 üncü fıkra, kamu iktisadî kuruluşlarında çalışanlar hakkında bu madde hükmünün değil, fakat 15, 16 ve 18 inci madde hükümlerinin uygulanacağını öngörmektedir.

Madde 20. ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİLER

1 inci fıkra, öğrencilerin öğrenim veya meslekî eğitimde buldukları Devlette yararlanacakları vergi istisnasının sınırlarını hükme bağlamaktadır. Buna göre, öğrenci ve stajyerler, yurt dışından elde etmeleri şartıyla, yalnızca geçim, öğrenim veya meslekî eğitim masraflarını karşılayan paralar dolayısıyla vergiye tabi tutulmayacaklardır.

2 nci fıkra, öğrenciler için öngörülen hükmün benzerini öğretmen ve öğretim üyelerine getirmektedir. Buna göre öğretmenler, iki yıl süreyle yurt dışında, elde ettikleri paralar dolayısıyla, öğretim ve araştırma yapmak amacıyla buldukları Devlette vergiye tabi tutulmayacaklardır.

3 üncü fıkra öğrenci ve stajyerlerin uygulama alışkanlığı kazanmak üzere, 183 gün süreyle ifa ettikleri hizmetler dolayısıyla elde ettikleri ücretlerin hizmetin ifa edildiği Devlette vergilendirilmeyeceğini hükme bağlamaktadır.

Madde 21. DİĞER GELİRLER

Bir Âkit Devlet mükiminin bu Anlaşmanın bundan önceki maddelerinde kavranmayan gelir unsurlarının, mukim olduğu Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

Madde 22. SERVET

Türkiye’de şu anda yürürlükte olan bir servet vergisi olmamasına rağmen, bu maddenin Anlaşmada yer almasının nedeni, ileride servet vergisinin kabulü halinde Anlaşmanın bu vergilerde de uygulanmasını sağlamaktır.

Madde 4 fıkradan oluşmaktadır.

1 inci fıkraya göre, bir Âkit Devlet mükiminin diğer Âkit Devlette yer alan ve gayrimenkul varlıklardan oluşan servetin vergileme hakkı, bu diğer Devlete aittir.

2 nci fıkra, bir işyerine veya bir sabit yere ait menkul varlıkların vergilendirilmesi ile ilgilidir. Fıkraya göre, bir işyerine veya bir sabit yere ait menkul varlıklardan oluşan servette vergileme hakkı, bu işyerinin veya bir sabit yerin bulunduğu Âkit Devlete aittir.

3 üncü fıkraya göre, uluslararası trafikte işletilen gemi ve uçaklar ile sözkonusu vasıtaların işletilmesine tahsis edilen menkul varlıklardan ibaret olan servette vergileme hakkı, bu teşebbüsün fiilî iş merkezinin bulunduğu Devlete aittir.

4 üncü fıkra, bir Âkit Devlet mükimine ait servetin diğer tüm unsurlarının, yalnızca bu Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

Madde 23. ÖNLEME YÖNTEMLERİ

Madde çifte vergilemenin ortadan kaldırılması ile ilgilidir.

Maddenin 1 inci fıkrasında, Türkiye’de mukim olan, bir başka deyişle Türkiye’de tam mükellef statüsünde olan gerçek kişilerin ve kurumların, çifte vergilendirilmelerinin nasıl önleneceği açıklanmıştır. Buna göre sözkonusu kişiler, bu Anlaşma hükümleri çerçevesinde Tunus’da vergilendirilen bir gelir elde ettiklerinde, sözkonusu gelir için Türkiye’de hesaplanan vergiden, Tunus’da ödedikleri vergiyi mahsup edebileceklerdir. Ancak bu mahsup, hiçbir zaman için mahsupdan önce bu gelir için Türkiye’de hesaplanan vergi miktarını aşmayacaktır.

2 nci fıkra Tunus’da mukim kişilerin çifte vergilendirilmeden nasıl kurtulacağını düzenlemektedir. Buna göre de Türkiye’de ödenen vergiler Tunus’da ödenecek vergilerden mahsup edilecektir.

Madde 24. AYIRIM YAPILMAMASI

1 inci fıkrada vatandaşların, 2 nci fıkrada teşebbüslerin sahip olduğu işyerlerinin faaliyette buldukları Âkit Devlette bu Devletin vatandaşlarına ve teşebbüslerine kıyasla daha değişik veya daha ağır bir vergilemeye veya buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacakları hükme bağlanmaktadır.

3 üncü fıkrada, Anlaşmanın 9 uncu maddesinin 1 inci fıkrası, 11 inci maddesinin 7 nci fıkrası veya 12 nci maddesinin 6 ncı fıkrası hükümlerinin uygulanacağı haller hariç olmak üzere, teşebbüslerin dar mükelleflere ödedikleri faiz, gayrimaddî hak bedeli şeklindeki ödemelerin tam mükelleflere ödenmiş gibi gider kaydedilebileceği belirtilmektedir.

4 üncü fıkrada, ortak teşebbüslerin faaliyette buldukları Âkit Devlette, bu Devletin teşebbüslerine kıyasla daha değişik veya daha ağır bir vergilemeye veya buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulamayacakları hükme bağlanmaktadır.

Maddenin 5 inci fıkrası, Âkit Devletlerin kendi mukimlere şahsi ve ailevi durumları dolayısıyla uyguladıkları şahsi indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini, diğer Devletin mukimlerine uygulama mecburiyeti altında olmadıklarını hükme bağlamaktadır.

Madde 25. BİLGİ DEĞİŞİMİ

Bu Anlaşmanın tam manasıyla uygulanabilmesi ve vergi kaçığına engel olunabilmesi için, iki Âkit Devletin vergi idareleri arasında gerekli hallerde yakın işbirliğine ihtiyaç vardır. Maddede Âkit Devletlerin hangi hallerde bilgi değişiminde bulunacakları, elde edilen bilgilerin kimlere verilebileceği, bilgi değişimin sınırları ele alınmıştır.

Madde 26. KARŞILIKLI ANLAŞMA USULÜ

Madde ilk iki fıkrasında, Âkit Devletlerden birinin bir mukiminin taraf Devletlerden herhangi birinde, bu Anlaşma hükümlerine uygun düşmeyen bir vergilemeyle karşılaşması halinde, sorunun nasıl çözümleneceğini hükme bağlamaktadır. 1 inci fıkraya göre, bu kişi durumunu, Âkit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, mukimi olduğu Âkit Devletin yetkili makamına arz edebilecektir. 2 nci fıkraya göre, bu makam sorunu kendi çözemezse, diğer Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya varmak için gayret gösterecektir.

Maddenin 3üncü fıkrasında, yetkili makamların bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından doğan sorunların çözümü için karşılıklı anlaşma usulünü kullanabilecekleri hükme bağlanmıştır.

4 üncü fıkra, karşılıklı anlaşmaya varabilmek için yetkili makamların doğrudan haberleşebileceklerini öngörmektedir. Sözlü görüşme gerektiğinde, bu görüşme temsilcilerden oluşan bir komisyonda yürütülecektir.

Madde 27. DİPLOMASİ VE KONSOLOSLUK MEMURLARI

Madde, diplomasi veya konsolosluk memurlarının devletler hukukunun genel kurallarına ve özel anlaşma hükümlerine göre yararlandıkları vergi ayrıcalıklarının bu Anlaşma hükümlerinden etkilenmeyeceğini belirtmektedir.

Madde 28. YÜRÜRLÜĞE GİRME

Anlaşma onaylanarak onay belgelerinin teati edilmesinden sonra yürürlüğe girecektir. Hükümleri, Türkiye'de yürürlüğe girdiği yılı izleyen 1 Ocak günü veya daha sonra başlayan vergilendirme dönemleri için tarh edilen vergilere uygulanacaktır. Tunus'da ise uygulama, vergiler itibariyle farklı zamanlarda başlayacaktır.

Madde 29. YÜRÜRLÜKTEN KALKMA

Madde Anlaşmanın feshedilinceye kadar yürürlükte kalacağını belirtmekte, fesih usulünü açıklamakta ve fesih halinin her iki Âkit Devlette hangi vergilendirme dönemleri için hüküm ifade edeceğini hükme bağlamaktadır.

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

Esas No. : 1/833

Karar No. : 21

28.4.1987

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

«Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı» Komisyonumuzun 23.4.1987 tarihli toplantısında, Dışişleri, Maliye ve Gümrük Bakanlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşüldü.

Genel gerekçesinden de anlaşıldığı gibi, adı geçen anlaşma, kapsamına aldığı hükümlerle, yabancı yatırımcıların tabi olacakları temel vergileme prensiplerini açıklığa kavuşturmaktadır.

Son yıllarda, uluslararası ekonomik ilişkilerin yoğunluk kazanması, bu ilişkilerin hukukî bir temele oturtulması zorunluluğunu da gündeme getirmiştir. Hukukî temel bir yönüyle çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmalarını da kapsamaktadır.

Yabancı yatırımcılar, bir devlette yatırım yapmadan önce, o devletin ekonomik istikrarı ve söz konusu yatırımdan elde edeceği kârın tabi olacağı vergi mevzuatı ile de yakından ilgilenmektedirler.

Türkiye Cumhuriyetinin taraf olduğu çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları ve yürütülmekte olan görüşmeler şöyledir :

Bugüne kadar, Avusturya (1.8.1973), Norveç (21.12.1975), İtalya (26.1.1982), Güney Kore (2.10.1985), Federal Almanya (9.7.1986) ve Ürdün (15.7.1986) ile yapılan çifte vergilendirmeyi önleme anlaşmaları Bakanlar Kurulunca onaylanmıştır. Öte yandan Hollanda (27.3.1986), İngiltere (19.2.1986), Pakistan (14.11.1985) Finlandiya (9.5.1986), Romanya (1.7.1986), Tunus (2.10.1986) ve Fransa (18.2.1987) ile yapılan anlaşmalar imzalanmış; İsveç (24.5.1985), ABD (7.11.1986) ve Suudi Arabistan (18.3.1987) ile yapılan anlaşmalar ise parafe edilmiş bulunmaktadır.

Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Komisyonumuz tasarının 1 inci maddesiyle, yürürlük ve yürütmeyi düzenleyen 2 ve 3 üncü maddelerini aynen kabul etmiştir.

Raporumuz Plan ve Bütçe Komisyonuna gönderilmek üzere Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan Prof. Fethi Çelikbaş Burdur	Üye Neriman Elgin Ankara	Üye H. İbrahim Karal Ankara
Üye Mehmet Sağdıç	Üye Ogan Soysal Ankara	Üye Yılmaz Altuğ Sivas
Üye N. Oğuzhan Artukoğlu Burdur	Üye Kâmrân İnan Bitlis (İmzada bulunamadı) Üye	Üye A. Rifki Atasever Tekirdağ

Hayrettin Ozansoy
Diyarbakır

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No. : 1/833

Karar No. : 63

6.5.1987

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan, Bakanlar Kurulunca 23.3.1987 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve ön havalesi uyarınca Dışişleri Komisyonunda görüşülerek kabul edildikten sonra 29.4.1987 tarihinde Komisyonumuza havale edilen «Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı» Komisyonumuzun 6.5.1987 tarihinde yaptığı 103 üncü birleşimde ilgili Hükümet temsilcilerinin de iştiraki ile görüşülüp incelendi.

Bilindiği gibi, Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti arasında 2 Ekim 1986 tarihinde Ankara'da «Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması» imzalanmıştır. Anlaşmada yer alan hükümlerle; gelirin iki devlette çifte vergilendirilmesini önlemek, yabancı ülkelerde yatırım yapan, teknoloji ve hizmet sunan kişilerin o ülke mükelleflerine kıyasla daha ağır vergilendirilmelerine engel olmak, gelirin ikamet veya kaynak devletten yalnızca birinde vergilendirilmesini sağlamak eğer bu mümkün olmazsa iki Devlet arasında vergilendirme yetkisini paylaşmak, böylece teşebbüslerin önceden her türlü vergi ile ilgili mükellefiyetlerini hesaplayabilmeleri amaçlanmıştır.

İlki Hükümet arasında imzalanan bu anlaşma, 31.5.1963 tarih ve 244 sayılı Kanun uyarınca bir Kanun Tasarısı halinde Yüce Meclisin onayına sunulmuştur.

Dışişleri Komisyonunca aynen kabul edilen tasarı ve gerekçesi, Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiş, Anlaşmanın onaylandığının uygun bulunduğu dair 1 inci madde ile yürürlük ve yürütmeyi düzenleyen 2 ve 3 üncü maddeler Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Cengiz Tunçer</i> Kayseri	Sözcü <i>Alaattin Fırat</i> Muş	Kâtip Üye <i>Kadir Demir</i> Konya
<i>Hâzım Kutay</i> Ankara	<i>Hakkı Artukarslan</i> Bingöl	<i>A. Şamil Kazakoğlu</i> Bolu
<i>İlhan Aşkın</i> Bursa	<i>C. Tayyar Sadıklar</i> Çanakkale	<i>O. Şeref Bozkurt</i> Çanakkale
<i>Ünal Akkaya</i> Çorum	<i>Metin Yaman</i> Erzincan	<i>İlhan Aras</i> Erzurum
<i>M. Hayri Osmanlıoğlu</i> Gaziantep	<i>İ. Fevzi Yaman</i> Isparta	<i>Tülay Öney</i> İstanbul
İmzada bulunamadı <i>M. Turan Bayezit</i> Kahramanmaraş	<i>İbrahim Özbıyık</i> Kayseri	<i>Erol Ağagil</i> Kırklareli
<i>İsmet Ergül</i> Kırşehir	<i>Saffet Sert</i> Konya	<i>Sümer Oral</i> Manisa

İmzada bulunamadı

Fehmi Memişoğlu
Rize

Enver Özcan
Tokat
İmzada bulunamadı

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının Onaylanması Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1.— 2 Ekim 1986 tarihinde Ankara'da imzalanan «Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması»nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

15.3.1987

Başbakan V.
İ. K. Erdem

Devlet Bakanı Başbakan Yrd.
İ. K. Erdem

Devlet Bakanı
K. Oksay

Devlet Bakanı
H. C. Güzel

Devlet Bakanı V.
A. Karaevli

Devlet Bakanı
A. Tenekeci

Devlet Bakanı
M. T. Titiz

Devlet Bakanı
A. Karaevli

Devlet Bakanı
A. Bozer

Adalet Bakanı
M. O. Sungurlu

Millî Savunma Bakanı
Z. Yavuztürk

İçişleri Bakanı
Y. Akbulut

Dışişleri Bakanı V.
H. C. Güzel

Maliye ve Gümrük Bakanı
A. K. Alptemoçin

Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bak.
M. Emiroğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı
İ. S. Giray

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı
M. Kalemlî

Ulaştırma Bakanı V.
A. K. Alptemoçin

Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanı V.
K. Oksay

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
M. M. Taşcıoğlu

Sanayi ve Ticaret Bakanı
H. C. Aral

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
S. N. Türel

Kültür ve Turizm Bakanı
A. M. Yılmaz

**DIŞIŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN**

**Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti
Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan
Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme
Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun
Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komis-
yonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komis-
yonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Ko-
misyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

**Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti
Arasında Gelir ve Servet Üzerinden Alınan
Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme
Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun
Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı**

MADDE 1. — Dışışleri Komisyonu metninin 1 inci
maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Dışışleri Komisyonu metninin 2 nci
maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Dışışleri Komisyonu metninin
3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE TUNUS CUMHURİYETİ ARASINDA GELİR VE SERVET ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME ANLAŞMASI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ve

TUNUS CUMHURİYETİ

Gelir ve servet üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleyen bir Anlaşma yapmak isteğiyle
AŞAĞIDAKİ ANLAŞMAYI YAPMIŞLARDIR.

BÖLÜM I

ANLAŞMANIN KAPSAMI

Madde 1

KİŞİLERE İLİŞKİN KAPSAM

Bu Anlaşma Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

Madde 2

KAVRANAN VERGİLER

1. Bu Anlaşma, hangisinde ne şekilde alındığına bakılmaksızın, her bir Akit Devlette veya politik alt bölümde, ya da mahallî idarelerde gelir ve servet üzerinden alınan vergilere uygulanacaktır.

2. Menkul veya gayrimenkul varlıkların devrinden doğan kazançlara uygulanan vergiler ile ücretin toplam tutarı üzerinden müttebağlı olarak ödenen vergiler ve bunun yanısıra sermaye değer artışlarına uygulanan vergiler dahil olmak üzere, toplam gelir, toplam servet veya gelirin ya da servetin unsurları üzerinden alınan tüm vergiler, gelirden ve servetten alınan vergiler olarak kabul edilecektir.

3. Anlaşmanın uygulanacağı şu anda geçerli olan vergiler özellikle :

a) Türkiye'de :

- i) Gelir vergisi;
- ii) Kurumlar vergisi;
- iii) Savunma sanayii destekleme fonu;
- iv) Sosyal yardımlaşmayı ve dayanışmayı teşvik fonu;
- v) Çıraklık, meslekî ve teknik eğitimi geliştirme ve yaygınlaştırma fonu.

b) Tunus'da :

- i) Ticarî kazanç üzerinden alınan vergi;
- ii) Kurumlar vergisi;
- iii) Ticarî olmayan faaliyetlerden elde edilen gelir üzerinden alınan vergi;
- iv) Maaş ve ücretler üzerinden alınan vergi;
- v) Ziraat vergi;
- vi) Gayrimenkul kıymet artışı vergisi;
- vii) Menkul kıymet gelirleri üzerinden alınan vergi;
- viii) Alacak faizi, mevduat faizi, garanti ve cari hesap geliri üzerinden alınan vergi;
- ix) Dayanışma için olağanüstü vergi;
- x) Şahsî gelir üzerinden alınan devlet vergisidir.

4. Anlaşma aynı zamanda Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine alınan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilere de uygulanacaktır. Akit Devletlerin yetkili makamları, her yılın sonunda vergi mevzuatı değişikliklerini birbirlerine bildireceklerdir.

BÖLÜM II TANIMLAR

Madde 3

GENEL TANIMLAR

1. Bu Anlaşmanın amaçları yönünden, metin aksini öngörmedikçe :

a) i) «Türkiye» terimi, Türkiye'nin Kanunlarının yürürlükte olduğu sahayı ve aynı zamanda Türkiye'nin üzerinde uluslararası hukuk uyarınca doğal kaynaklarını arama ve işletme hakkına sahip olduğu kıta sahanlığı da dahil olmak üzere Türkiye Cumhuriyeti egemenlik alanının tümünü ifade eder;

ii) «Tunus» terimi, coğrafi anlamda kullanıldığı zaman, Tunus Cumhuriyetinin egemenlik alanını ve Tunus'un karasularına bitişik olup, Tunus'un uluslararası hukuk uyarınca deniz yatağında, toprak altında ve bunların doğal kaynakları üzerinde haklarını icra edebileceği sahaları ifade eder;

b) «Bir Äkit Devlet» ve «diğer Äkit Devlet» terimleri metnin gereğine göre, Türkiye veya Tunus anlamına gelir;

c) «Vergi» terimi, bu Anlaşmanın 2 nci Maddesinde kavranan vergi anlamına gelir;

d) «Kişi» terimi gerçek kişileri, şirketleri ve kişilerin oluşturduğu diğer kuruluşları ve Tunus açısından ortaklıkları kapsamına alır;

e) «Şirket» terimi, herhangi bir kurum veya vergileme yönünden kurum olarak muamele gören herhangi bir kuruluş anlamına gelir;

f) «Kanunî merkez» terimi, sırasıyla Türk Ticaret Kanunu veya Tunus Ticaret Kanunu kapsamında yer alan hukuki yerleşim yeri anlamına gelir;

g) «Vatandaş» terimi,

i) Bir Äkit Devletin vatandaşlığını elde eden herhangi bir gerçek kişiyi;

ii) Bir Äkit Devletin yürürlükte olan mevzuatı geçince statü kazanan herhangi bir hükmi şahıs, ortaklık ve dernek anlamına gelir;

h) «Bir Äkit Devletin teşebbüsü» ve «diğer Äkit Devletin teşebbüsü» terimleri sırasıyla, bir Äkit Devletin mukimi tarafından işletilen teşebbüs ve diğer Äkit Devlet mukimi tarafından işletilen teşebbüs anlamına gelir;

i) «Yetkili makam» terimi,

ii) Türkiye'de, Maliye ve Gümrük Bakanı veya onun yetkili temsilcisi;

iii) Tunus'da, Plan ve Maliye Bakanı veya onun yetkili temsilcisi anlamına gelir;

j) «Uluslararası trafik» terimi, etkin yönetim merkezi bir Äkit Devlette bulunan bir teşebbüs tarafından işletilen gemi veya uçakla yapılan taşımacılığı ifade eder. Şu kadar ki sadece diğer Äkit Devletin sınırları içinde yapılan gemi veya uçak işletmeciliği bu kapsama dahil değildir.

2. Bir Äkit Devletin bu Anlaşmayı uygulaması bakımından, metin aksini öngörmedikçe, Anlaşmada tanımlanmamış her terim, bu Anlaşmaya konu teşkil eden vergilerin yer aldığı Devletin mevzuatında öngörülen anlamı taşır.

Madde 4

MUKİM

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, «bir Äkit Devletin mukimi» terimi, o Devletin mevzuatı geçince ikametgâh, ev, kanunî merkez, iş merkezi veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefiyeti altına giren kişi anlamına gelir.

2. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla bir gerçek kişi her iki Äkit Devlette de mukim olduğunda, bu kişinin statüsü aşağıdaki kurallara göre belirlenecektir :

a) Bu kişi, daimî olarak kalabileceği bir meskenin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Eğer bu kişinin her iki Devlette de daimî olarak kalabileceği bir meskeni varsa, bu kişi kişisel ve ekonomik ilişkilerinin daha yakın olduğu Devletin mukimi kabul edilecektir (hayatî menfaatlerin merkezi);

b) Eğer kişinin hayatî menfaatlerinin merkezinin yer aldığı Devlet saptanamazsa veya kişinin her iki Âkit Devlette de daimî olarak kalabileceği bir meskeni yoksa, bu kişi kalmayı âdet edindiği evin bulunduğu Âkit Devletin mukimi kabul edilecektir;

c) Eğer kişinin her iki Âkit Devlette de kalmayı âdet edindiği bir ev varsa veya her iki Devlette de böyle bir ev sözkonusu değilse, bu kişi vatandaşı bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir;

d) Eğer kişi her iki Devletin de vatandaşıysa veya aksine her iki Devletin de vatandaşı değilse, Âkit Devletlerin yetkili makamları sorunu karşılıklı anlaşmayla çözeceklerdir.

3. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla gerçek kişi dışındaki bir kişi her iki Devletin de mukimi olduğunda, bu kişi fiilî iş merkezinin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Bununla beraber, bu kişi Devletlerden birinde fiilî iş merkezine, diğerinde kanunî merkeze sahip olduğunda, bu kişinin bu Anlaşmanın amaçları bakımından hangi Devlette mukim olduğu hususunu, Devletlerin yetkili makamları karşılıklı anlaşma ile tespit edeceklerdir.

Madde 5

İŞYERİ

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından «işyeri» terimi, bir teşebbüsün işinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir.

2. «İşyeri» terimi özellikle şunları kapsamına alır :

- a) Yönetim yeri;
- b) Şube;
- c) Büro;
- d) Fabrika;
- e) Atölye;

f) Maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taşocağı veya doğal zenginliklerin elde edilmesine yarayan diğer yerler.

3. Bir inşaat şantiyesi ile yapım veya kurma projesi yalnızca altı ayı aşan bir süre devam ettiğinde bir işyeri oluşturur.

4. Bu Maddenin daha önceki hükümleriyle bağlı kalmaksızın, «işyeri» teriminin aşağıdaki hususları kapsamadığı kabul edilecektir :

a) Teşebbüs olanaklarının yalnızca malların veya ticarî eşyanın depolanması, sevk edilmesi veya teşhiri amacıyla kullanılması;

b) Teşebbüse ait mal ve ticarî eşya stoklarının yalnızca depolama, sevk edilme veya teşhir amacıyla elde tutulması;

c) Teşebbüse ait mal ve ticarî eşya stoklarının yalnızca bir başka teşebbüse işlettirilmesi amacıyla elde tutulması;

d) İşe ilişkin sabit bir yerin yalnızca teşebbüse mal veya ticarî eşya satın alma veya bilgi toplama amacıyla elde tutulması;

e) İşe ilişkin sabit bir yerin teşebbüs için yalnızca hazırlayıcı veya yardımcı karakter taşıyan diğer herhangi bir işin yapılması amacıyla elde tutulması;

f) İşe ilişkin sabit bir yerin yalnızca, a) ile e) bentleri arasında bahsedilen faaliyetlerin birkaçının bir arada icra etmek için elde tutulması; ancak bu faaliyetlerin bir arada icra edilmesi sonucunda kendini gösteren toplu faaliyetin hazırlayıcı veya yardımcı karakterde olması şarttır.

5. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleriyle bağlı kalmaksızın, bir kişi 6 ncı fıkra hükmünün uygulanacağı bağımsız nitelikteki acenta dışında bir kişi bir teşebbüs namına hareket ederek, bir Âkit Devlette bir teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini mutaden kullanırsa, bu teşebbüs bu Devlette sözkonusu kişinin gerçekleştirdiği işlemler dolayısıyla bir işyerine sahip kabul olunacaktır. Ancak bu kişinin işe ilişkin sabit bir yerden yürüttüğü faaliyetler, 4 üncü fıkrada belirtilenlerle sınırlandırıldığında, sözkonusu işe ilişkin sabit yer anılan fıkra hükümleri uyarınca bir işyeri oluşturmayacaktır.

6. Bir teşebbüs bir Âkit Devlette işlerini yalnızca, kendi işlerine otağan şekilde devam eden bir simsar, bir genel komisyon acentası veya bağımsız statüde diğher herhangi bir acenta vasıtasıyla yürüttüğü için o Devlette bir işyerine sahip kabul olunmayacaktır.

7. Bir Âkit Devletin mukimi olan bir şirket, diğher Âkit Devletin mukimi olan veya diğher Âkit Devlette ticarî faaliyette bulunan bir şirketi kontrol eder, ya da onun tarafından kontrol edilirse (bir işyeri vasıtasıyla veya diğher bir şekilde), şirketlerden her biri diğheri için işyeri oluşturmayacaktır.

BÖLÜM III

GELİRİN VERGİLENMESİ

Madde 6

GAYRİMENKUL VARLIKLARDAN ELDE EDİLEN GELİR

1. Bir Âkit Devlet mukiminin diğher Âkit Devlette bulunan gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir (tarım ve ormancılıktan elde edilen gelir dahil), bu diğher Devlette vergilendirilebilir.

2. «Gayrimenkul varlık» terimi, bahse konu varlığın yer aldığı Âkit Devletin mevzuatına göre tanımlanacaktır. Terim her halükârda gayrimenkul varlığa müteferri varlıkları, tarım ve ormancılıkta kullanılan araçları ve hayvanları, özel hukuk hükümlerinin uygulanacağı gayrimenkul mülkiyetine ilişkin hakları, gayrimenkul intifa haklarını ve maden ocaklarının, kaynakların ve diğher doğal kaynakların işletme hakkından veya işletilmesinden doğan sabit, ya da değışken ödemeler üstündeki hakları kapsayacaktır; gemiler, vapurlar ve uçaklar gayrimenkul varlık sayılmayacaktır.

3. 1 inci fıkra hükümleri, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğher herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelire uygulanacaktır.

4. 1 inci ve 3 üncü fıkra hükümleri aynı zamanda, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire de uygulanacaktır.

Madde 7

TİCARİ KAZANÇLAR

1. Bir Âkit Devlet teşebbüsüne ait kazanç, sözkonusu teşebbüs diğher Âkit devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunmadıkça, yalnız ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir. Eğer teşebbüs yukarıda bahsedilen şekilde ticarî faaliyette bulunursa, kazanç bu diğher Devlette, işyerine atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere, vergilendirilebilir.

2. 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsü diğher Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticarî faaliyette bulunduğunda, bu işyerine her iki Âkit Devlette de, eğer bu işyeri aynı veya benzer koşullar altında, aynı veya benzer faaliyetlerde bulunan tamamen ayrı ve bağımsız bir teşebbüs olsaydı ve işyerini oluşturduğu teşebbüsten tamamen bağımsız nitelik kazansaydı, ne kazanç elde edecek idiyse, böyle bir kazanç atfedilecektir.

3. İşyerinin kazancı belirlenirken, işyerinin bulunduğu Devlette veya başka herhangi bir yerde yapılan ve yönetim ve genel idare giderlerini de kapsamına alan, işyerinin amaçlarına uygun düşen giderlerin indirilmesine müsaade edilecektir.

4. Teşebbüs adına sadece mal ve ticarî eşya alımında bulunan işyerine, bu faaliyeti dolayısıyla herhangi bir kazanç atfedilmeyecektir.

5. Kazanç, bu Anlaşmanın başka Maddelerinde düzenlenen gelir unsurlarını da kapsamına aldığıında, o Maddelerin hükümleri bu Madde hükümlerinden etkilenmeyecektir.

6. Bir Âkit Devlette faaliyet gösteren bir ortaklığın (societe de fait veya association en participation) ticarî kazancının ortağına isabet eden kısmı, bu ortak, bu Devlette, bu Anlaşmanın 5 inci maddesinde belirtilen şekilde bir işyerine sahip olmadıkça vergilendirilemeyecektir.

Madde 8

GEMİCİLİK VE HAVA TAŞIMACILIĞI

1. 4 üncü Maddenin 3 üncü fıkrası hükümlerine bakılmaksızın, uluslararası trafikte, gemi veya uçak işletilmesinden doğan kazançlar, yalnızca teşebbüsün fiili iş merkezinin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirilebilecektir.

2. 1 inci fıkra hükümleri, aynı zamanda, bir ortaklık, bir bağlı işletme veya bir uluslararası acentaya iş-tirakten sağlanan kazançlarda uygulanacaktır.

Madde 9

BAĞIMLI TEŞEBBÜSLER

1. a) Bir Âkit Devlet teşebbüsü doğrudan veya dolaylı olarak diğer Âkit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında veya,

b) Aynı kişiler doğrudan veya dolaylı olarak bir Âkit Devlet teşebbüsünün ve diğer Âkit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında,

ve her iki halde de, iki teşebbüsün ticari ve mali ilişkilerinde oluşan veya empoze edilen koşullar, bağımsız teşebbüsler arasında oluşması gereken koşullardan farklılaştığında, olması gereken; fakat bu koşullar dolayısıyla kendini göstermeyen kazanç, o teşebbüsün kazancına eklenip vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devletin kendi teşebbüslerinden birinde kavradığı ve vergilediği kazanç, diğer Âkit Devlette vergilendirilen bu diğer Devlet teşebbüslerinden birinin de kazancını içerebilir. Aynı zamanda bu ilk bahsedilen Devletin kavradığı kazanç, bildirilen kazanç olmayıp, bağımsız teşebbüsler arasında oluşacak ilişkiler gözönünde tutularak, sonradan hesaplamalar sonucunda belirlenen kazanç olabilir. Böyle bir durum kendini gösterdiğinde, eğer diğer Devlet bu düzenlemenin hukuki olduğu kanaatine varırsa, sözkonusu kazanç üzerinden alınan verginin miktarında gerekli düzeltmeleri yapmak durumundadır. Bu düzeltme yapılırken, bu Anlaşmanın diğer hükümleri gözönünde tutulacak ve gerektiğinde Âkit Devletlerin yetkili makamları birbirine danışacaktır.

Madde 10

TEMETTÜLER

1. Bir Âkit Devletin mukimi olan bir şirket tarafından diğer Âkit Devlet mukimine ödenen temettüler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber sözkonusu temettüleri, ödemeyi yapan şirketin mukimi olduğu Devletçe de kendi mevzuatına göre vergilendirilebilir; ancak kendisine ödeme de bulunan kişi temettünün gerçek lehdarı ise bu şekilde alınacak vengi aşağıdaki oranları aşamayacaktır :

a) Temettü elde eden, temettü ödeyen şirketin sermayesinin doğrudan doğruya en az yüzde 25'ini elinde tutan bir şirket ise (ortaklıklar hariç) gayrisafi temettü tutarının yüzde 12'si;

b) Tüm diğer durumlarda gayrisafi temettü tutarının yüzde 15'i.

3. Bu Maddede kullanılan «temettü» tanımı, hisse senetlerinden, intifa senetlerinden veya intifa haklarından, kurucu hisse senetlerinden veya alacak niteliğinde olmayıp kazançla katılmayı sağlayan diğer haklardan elde edilen gelirleri, bunun yanı sıra dağıtım yapan şirketin mukimi olduğu Devletin mevzuatına göre, vergileme yönünden hisse senetlerinden elde edilen gelirle aynı muameleyi gören diğer şirket haklarından elde edilen gelirleri ve yatırım fonu ve yatırım ortaklarından sağlanan gelirleri ifade eder.

4. Bir Âkit Devlet mukimi olan gerçek temettü lehdarı, temettüyü ödeyen şirketin mukim olarak bulunduğu diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa ve sözkonusu temettü elde edilmiş olayı ile bu işyerinin arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda 7 nci Madde hükümleri uygulanacaktır.

5. Bir Âkit Devlet mukimi olan bir şirket diğer Âkit Devlette kazanç elde ettiğinde, bu diğer Devlet bu şirket tarafından ödenen temettüleri üzerinden herhangi bir vergi alamaz. Bunun istisnasını, söz konusu temettülerin bu diğer Devletin mukimlerinden birine ödenmesi veya temettü elde edilmiş olayı ile bu diğer Devlette bulunan bir işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunması oluşturur. Aynı şekilde bu diğer Devlet, bu şirketin dağıtılmayan kazançları üzerinden de bir dağıtılmayan kazanç vergisi alamaz. Dağıtılan temettülerin veya dağıtılmamış kazancın tamamen veya kısmen bu diğer Devlette elde edilen kazançtan oluşması durumu değiştirmez.

Madde 11

FAİZ

1. Bir Âkit Devlette doğan ve diğer Âkit Devlet mukimine ödenen faiz, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, bu faiz elde edildiği Âkit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak kendisine ödemede bulunulan kişi faizin gerçek lehdarı ise bu şekilde alınacak vergi, faizin gayrisafi tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır.

3. 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın :

a) Tunus'da doğan ve Türkiye Hükümetine veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına ödenen faiz, Tunus vergisinden istisna edilecektir;

b) Türkiye'de doğan ve Tunus Hükümetine veya Tunus Merkez Bankasına ödenen faiz, Türk vergisinden istisna edilecektir.

4. Bu Maddede kullanılan «faiz» terimi, ipotek garantisine bağlı olsun olmasın veya kazancı paylaşma hakkını tanıyan tanınmasın, her nevi alacaktan doğan gelir ile özellikle devlet tahvillerinden, tahvillerden ve bonolardan elde edilen gelirleri kapsar.

5. Bir Âkit Devlet mukimi olan gerçek faiz lehdarı, faizin elde edildiği diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa ve sözkonusu faizin ödendiği alacak ile bu işyeri arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda 7 nci Madde hükümleri uygulanacaktır.

6. Bir Âkit Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahallî idaresi veya mukimi tarafından ödenen faizin, o Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, faiz ödeyen kişi mukim olsun ya da olmasın, bir Âkit Devlette faiz ödemeye neden olan borç - alacak ilişkisiyle bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve faiz bu işyerinden veya sabit yerden kaynaklandığında, sözkonusu faizin işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7. Alacak karşılığında ödenen faizin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında varolan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu Madde hükümleri en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Âkit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 12

GAYRİMADDİ HAK BEDELLERİ

1. Bir Âkit Devlette doğan ve diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen gayrimaddî hak bedelleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, sözkonusu gayrimaddî hak bedelleri elde edildikleri Âkit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak kendisine ödemede bulunulan kişi gayrimaddî hak bedelinin gerçek lehdarı ise bu şekilde alınacak vergi, gayrimaddî hak bedelinin gayrisafi tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır.

3. Bu maddede kullanılan «gayrimaddî hak bedelleri» terimi, sinema filimleri, radyo - televizyon yayınlarında kullanılan filimler ve bantlar dahil üzere edebi, artistik, bilimsel her nevi telif hakkının veya her nevi patentin, alameti farikânın, desen veya modelin, planın, gizli formül veya üretim yönteminin kullanma imtiyazı veya kullanma hakkı ile sınai, ticari, bilimsel teçhizatın veya sınai, ticari, bilimsel tecrübeye dayalı bilgi birikiminin kullanma imtiyazı veya kullanma hakkı karşılığında ödenen her türlü bedelleri kapsar.

4. Bir Âkit Devlet mukimi olan gayrimaddî hak bedelinin gerçek lehdarı bu bedelin elde edildiği diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa ve sözkonusu bedelin ödendiği hak veya varlık ile bu işyeri arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1-inci ve 2-nci fıkra hükümleri uygulama dışı kalacaktır. Bu durumda 7-nci Madde hükümleri uygulanacaktır.

5. Bir Âkit Devletin kendisi, politik alt bölümü, mahallî idaresi veya mukimi tarafından ödenen gayrimaddî hak bedelinin, o Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, gayrimaddî hak bedelini ödeyen kişi bir Âkit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Âkit Devlette gayrimaddî hak bedeli ödeme mükellefiyeti altında bulunan bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve bu gayrimaddî hak bedeli bu işyerinden veya sabit yerden kaynaklandığında, sözkonusu gayrimaddî hak bedelinin işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

6. Kullanım, hak veya bilgi karşılığında ödenen gayrimaddî hak bedelinin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında varolan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve gerçek lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu Madde hükümleri en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilâve ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Âkit Devletin mevzuatı uyarınca vergilendirilebilecektir.

Madde 13

SERMAYE DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI

1. Bir Âkit Devlet mukimince, diğer Âkit Devlette yer alan ve 6-ncı Maddede tanımlanan bir gayrimenkul varlığın elden çıkarılmasından elde edilen kazanç bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyerinin ticari varlığına dahil menkul varlıkların veya bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullandığı bir sabit yere ait menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç, bu işyerinin veya sabit yerin (yalnız veya tüm teşebbüsle birlikte) elden çıkarılmasından doğan kazanç da dahil olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. Uluslararası trafikte işletilen gemi veya uçakların veya sözkonusu gemi veya uçakların işletilmesiyle ilgili menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç, yalnızca bu teşebbüsün fiili iş merkezinin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirilebilecektir.

4. 1, 2 ve 3 üncü fıkralarda değinilenler dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazanç yalnızca, elden çıkarılmanın mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilebilecektir. Bununla beraber, diğer Âkit devlette doğan ve bundan bir önceki cümlede bahsedilen sermaye değer artış kazançları, alış ve satış arasındaki süre bir yılı aşmadığı takdirde, bu diğer Âkit Devlette de vergilendirilebilecektir.

Madde 14

SERBEST MESLEK FAALİYETLERİ

1. Bir Âkit Devlet mukiminin serbest meslek faaliyetleri veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetler dolayısıyla elde ettiği gelir, bu kişi diğer Âkit Devlette faaliyetlerini icra etmek için sürekli kullanabileceği bir sabit yere sahip olmadıkça, yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir. Eğer kişi böyle bir sabit bir yere sahip olursa, gelir bu diğer Devlette, sözkonusu sabit yere atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere vergilendirilebilir.

2. «Serbest meslek faaliyetleri» terimi, özellikle bağımsız olarak yürütülen bilimsel, edebi, artistik, eğitici ve öğretici faaliyetleri, bunun yanısıra doktorların, avukatların, mühendislerin, mimarların, dişçilerin ve muhasebecilerin bağımsız faaliyetlerini kapsamına alır.

Madde 15

BAĞIMLI FAALİYETLER

1. 16, 18, 19 ve 20 nci Madde hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukiminin bir hizmet akdi dolayısıyla elde ettiği ücret, maaş ve diğer benzeri menfaatler, bu hizmet diğer Âkit Devlette ifa edilmedikçe, yalnız ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir. Eğer hizmet diğer Devlette ifa edilirse, buradan elde edilen gelir diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette ifa ettiği hizmet dolayısıyla elde ettiği gelir, eğer :

a) Gelir elde eden kişi, bu diğer Devlette bir takvim yılı içinde bir veya bir kaç seferde 183 günü aşmamak üzere kalırsa ve

b) Ödeme, bu diğer Âkit Devletin mukimi olmayan bir işveren tarafından veya böyle bir işveren adına yapılırsa ve

c) Ödeme, işverenin diğer Devlette sahip olduğu bir işyerinden veya sabit yerden yapılmazsa, yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilebilecektir.

3. Bu Maddenin bundan önceki hükümlerine bakılmaksızın, uluslararası trafikte işletilen bir gemi veya uçakta ifa edilen bir hizmet dolayısıyla elde edilen gelir, teşebbüsün fiili iş merkezinin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirilebilir.

Madde 16

MÜDÜRLERE YAPILAN ÖDEMELER

Bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlet mukimi olan bir şirketin Yönetim Kurulu üyesi olması dolayısıyla eline geçen ücret ve diğer benzeri ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

Madde 17

ARTİST VE SPORCULAR

1. 14 ve 15 inci Madde hükümleriyle bağlı kalmaksızın, bir Âkit Devlet mukimi olan ve tiyatro, sinema, radyo, televizyon artistliği yapan veya müzisyen olarak çalışan sanatçıların ve bunun yanısıra sporcuların diğer Âkit Devlette icra ettikleri bu nitelikteki şahsi faaliyetleri dolayısıyla elde ettikleri gelirler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir sanatçının ya da sporcunun icra ettiği bu nitelikteki faaliyetlerden doğan gelir, kendisine değil de bir başkasına yönelirse, bu gelir 7, 14 ve 15 inci Madde hükümleriyle bağlı kalmaksızın, sanatçı ya da sporcunun faaliyetlerinin icra edildiği Âkit Devlette vergilendirilebilir.

3. Bir sanatçı veya sporcunun bir Âkit Devlete yaptığı ziyaretin masrafları o Âkit Devletin veya diğer Âkit Devletin kamusal fonlarından karşılanırsa, bu durumda 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır.

Madde 18

EMEKLİ MAAŞLARI

1. 19 uncu Maddenin 2 nci fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukimine geçmiş çalışmalarının karşılığında ödenen emekli maaşları ve bu kişiye sağlanan diğer benzeri menfaatler, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir. Bu hüküm aynı zamanda bir Âkit Devlet mukimine sağlanan ömür boyu gelire de uygulanacaktır.

2. Uğranılan şahsi zararları tazmin etmek üzere, bir Âkit Devlet veya onun bir politik alt bölümü tarafından ödenen emekli maaşları ve sağlanan ömür boyu gelirler ile yapılan diğer devamlı veya arızî ödemeler, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilir.

Madde 19
KAMU GÖREVLERİ

1. a) Bir Âkit Devletin kendisine, politik alt bölümüne veya bir mahallî idaresine bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında bu Devlet, alt bölüm veya idare tarafından sağlanan ve emekli maaşı dışında kalan menfaatler, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

b) Bununla beraber, hizmet diğer Âkit Devlette sunulduğunda ve hizmeti sunan gerçek kişi o Devletin mukimi olduğunda, sağlanan bu menfaatler yalnızca bu diğer Devlette vergilendirilecektir. Ancak bu kişinin :

i) Diğer Âkit Devletin vatandaşı olması veya

ii) Yalnızca hizmet sunmak için bu diğer Devletin mukimi durumuna geçmemiş olması zorunludur.

2. a) Bir Âkit Devletin kendisine bir politik alt bölümüne veya bir mahallî idaresine bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında, bu Devlet, alt bölüm veya idare tarafından veya bunlarca oluşturulan fonlardan ödenen emekli maaşları, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

b) Bununla beraber, sözkonusu gerçek kişinin diğer Âkit Devletin mukimi olması halinde, bu emekli maaşı yalnızca diğer Devlette vergilendirilebilecektir.

3. Bir Âkit Devletin kendisi, politik alt bölümü veya mahallî idaresi tarafından yürütülen ticari faaliyetlerle bağlantılı hizmetler karşılığında sağlanan menfaatlere ve emekli maaşlarına 15, 16 ve 18 inci Maddelerin hükümleri uygulanacaktır.

Madde 20

ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİLER

1. Bir Âkit Devletin vatandaşı olup, diğer Âkit Devlette yalnızca öğrenim veya mesleki eğitim amacıyla bulunan bir öğrenci veya stajyerin, geçim, öğrenim veya mesleki eğitim masraflarını karşılamak için, bu diğer Devletin dışındaki kaynaklardan yapılan ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilmeyecektir.

2. Aynı şekilde, bir Âkit Devletin vatandaşı olup, diğer Âkit Devlette yalnızca öğretim ve bilimsel araştırma yapmak amacıyla bulunan bir öğretmen veya öğretim üyesinin iki yılı aşmayan bir süre veya süreler için öğretim veya araştırma karşılığında, bu diğer Devletin dışındaki kaynaklardan sağladığı paralar, bu diğer Devlette vergiden istisna edilecektir.

3. Bir Âkit Devletin vatandaşı olup, diğer Âkit Devlette öğrenimi veya mesleği ile ilgili uygulama alışkanlıkları kazanmak üzere, bir takvim yılı içinde 183 günü aşmayacak şekilde hizmet ifa eden bir öğrenci veya stajyerin eline geçen ücretler, bu diğer Devlette vergilendirilmeyecektir.

Madde 21

DIĞER GELİRLER

Bir Âkit Devlet mukiminin nerede doğarsa doğsun, bu Anlaşmanın daha önceki Maddelerinde ele alınmayan gelir unsurları, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

BÖLÜM IV

SERVETİN VERGİLENMESİ

Madde 22

SERVET

1. Bir Âkit Devlet mukiminin 6 ncı maddede bahsedilen gayrimenkul varlıklardan oluşan ve diğer Âkit Devlette bulunan serveti, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyerinin aktifine dahil menkul varlıklardan veya bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullanabileceği bir sabit yere ait menkul varlıklardan oluşan servet, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. Uluslararası trafikde işletilen gemi veya uçaklardan ve sözkonusu gemi ve uçakların işletilmesi ile ilgili menkul varlıklardan oluşan servet, yalnızca teşebbüsün fiili iş merkezinin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirilebilecektir.

4. Bir Âkit Devlet mukiminin servetinin diğer bütün unsurları, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

BÖLÜM V

ÇIFTE VERGİLENDİRMENİN ÖNLENMESİ

Madde 23

ÇIFTE VERGİLENDİRMENİN ÖNLENMESİ

1. Türkiye mukimleri için çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde önlenecektir:

Bir Türkiye mukimi, bu Anlaşma hükümleri uyarınca Tunus'da vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, Türkiye, bu kişinin gelirine mabet eden vergiden, Tunus'da gelir üzerinden ödenen verginin mahsubuna müsaade edecektir.

Bununla beraber, söz konusu mahsup, Tunus'da vergilendirilebilen gelir için, mahsupdan önce Türkiye'de hesaplanan vergi miktarını aşmayacaktır.

2. Tunus açısından, bir Tunus mukimi bu Anlaşma hükümleri uyarınca Türkiye'de vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, Tunus bu mukimin Türkiye'de ödediği verginin Tunus'da gelir üzerinden ödeyeceği vergiden mahsubuna müsaade edecektir. Bununla beraber söz konusu mahsup, Türkiye'de vergilendirilebilen gelir için, mahsupdan önce hesaplanan vergi miktarını aşmayacaktır.

BÖLÜM VI

ÖZEL HÜKÜMLER

Madde 24

AYRIM YAPILMAMASI

1. Bir Âkit Devletin vatandaşları diğer Âkit Devlette o Devletin vatandaşlarının aynı koşullarda karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

2. Bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyeri, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten bir teşebbüsüne göre daha az lehe bir vergilemeyle karşı karşıya kalmayacaktır.

3. 9 uncu Maddenin 1 inci fıkrası, 11 inci Maddenin 7 nci fıkrası ve 12 nci Maddenin 6 ncı fıkrası hükümlerinin uygulanacağı durumlar hariç olmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsünün vergiye tabi kazancı belirlenirken, bu teşebbüsün diğer Âkit Devletin bir mukimine yaptığı faiz, gayrimaddî hak bedeli şeklindeki ödemelerle diğer benzeri ödemeler bu ödemeler sanki ilk bahsedilen Devletin bir mukimine yapılmış gibi aynı şekilde indirilebilecektir. Benzer şekilde, bir Âkit Devlet teşebbüsünün vergiye tabi serveti belirlenirken, bu teşebbüsün diğer Âkit Devletin bir mukimine olan herhangi bir borcu bu borç sanki ilk bahsedilen Devletin bir mukimine yapılmış gibi aynı şekilde indirilebilecektir.

4. Bir Âkit Devletin, diğer Âkit Devletin bir veya birkaç mukimi tarafından, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak, kısmen veya tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri, ilk bahsedilen Devlette, benzeri teşebbüslerin tabi oldukları veya olabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

5. Bu hükümler, bir Âkit Devletin kendi mukimlerine şahsî ve ailevî durumları dolayısıyla uyguladığı şahsî indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini diğer Âkit Devlet mukimlerine de uygulama zorunda olduğu yönünde anlaşılmayacaktır.

Madde 25

BİLGİ DEĞİŞİMİ

1. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşma hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri: bunun yanı sıra bu Anlaşmayla uyumsuzluk göstermediği sürece, bu Anlaşma kapsamına giren vergilerle ilgili iç mevzuat hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri değişime tabi tutacaklardır. Bir Âkit Devlet tarafından alınan her türlü bilgi, o Devletin kendi iç mevzuatı çerçevesinde elde ettiği bilgiler gibi gizli tutulacak ve yalnızca bu Anlaşmada belirtilen vergilerin tahakkuk veya tahsilleriyle veya cebri icra ya da cezasıyla veya bu hususlardaki şikâyet ve itirazlara bakmakla görevli kişi veya makamlara (adli makamlar ve idarî kuruluşlar dahil) verilebilecektir. Bu kişi veya makamlar söz konusu bilgileri yalnızca yukarıda belirtilen amaçlar doğrultusunda kullanacaklardır. Bu kişi veya makamlar söz konusu bilgileri mahkeme duruşmalarında veya adli kararlar alınırken açıklayabilirler.

2. 1 inci fıkra hükümleri, hiçbir surette Âkit Devletlerden birini:

a) Kendinin veya diğer Âkit Devletin mevzuatına veya idarî alışkanlıklarına uymayacak idarî önlemler alma:

b) Kendinin veya diğer Âkit Devletin mevzuatı veya normal idarî işlemleri çerçevesinde elde edilemeyen bilgileri sunma:

c) Herhangi bir ticarî, sınai, meslekî sırrı veya ticarî işlemi aleni hale getiren bilgileri veya aleniyeti kamu düzenine aykırı düşen bilgileri verme;

Yükümlülüğü altına sokacak şekilde yorumlanamaz.

Madde 26

KARŞILIKLI ANLAŞMA USULÜ

1. Bir Âkit Devlet mukimi, Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin işlemlerinin kendisi için bu Anlaşma hükümlerine uygun düşmeyen sonuçlar yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, bu Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, durumu mukimi olduğu Âkit Devletin yetkili makamına arz edebilir. Bu kişinin durumu 24 üncü Maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşerse, o zaman vatandaşı olduğu Âkit Devletin yetkili makamına başvurabilir. Başvuru, ilgili Âkit Devletin mevzuatında öngörülen süreler içerisinde yapılmalıdır.

2. Söz konusu yetkili makam, itirazı haklı bulmakla beraber kendisi tatminkâr bir çözüme ulaşamadığı takdirde, bu Anlaşmaya ters düşen bir vergilemeyi önlemek amacıyla, diğer Âkit Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya gayret sarfedecektir. Varılacak her nevi anlaşma, Âkit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen sürelerle bakılmaksızın, en fazla bir yıl içerisinde uygulanacaktır.

3. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulamasından kaynaklanan her türlü güçlüğü ve tereddütü karşılıklı anlaşmayla çözmek için gayret göstereceklerdir. Aynı zamanda, bu Anlaşmada çözüme kavuşturulamamış durumlardan kaynaklanan çifte vergilemenin ortadan kaldırılması için birbirlerine danışabilirler.

4. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bundan önceki fıkralarda belirtilen hususlarda anlaşmaya varabilmek için birbirleriyle doğrudan doğruya haberleşebilirler. Anlaşmaya varabilmek için sözlü görüş alış-verişi gerekli görüldüğünden, bu görüşme Âkit Devletlerin yetkili makamlarının temsilcilerinden oluşan bir Komisyonunda yürütülebilir.

Madde 27

DİPLOMASİ VE KONSOLOSLUK MEMURLARI

Bu Anlaşma hükümleri, diplomasi ve konsolosluk memurlarının devletler hukukunun genel kuralları ve özel anlaşma hükümleri uyarınca yararlandıkları malî ayrıcalıkları etkilemeyecektir.

BÖLÜM VII
SON HÜKÜMLER

Madde 28

YÜRÜRLÜĞE GİRME

1. Bu Anlaşma onaylanacak ve onay belgeleri en kısa zamanda teati edilecektir.
2. Anlaşma, onay belgelerinin teatisinden sonra yürürlüğe girecek ve hükümleri;
 - a) Türkiye'de onay belgelerinin teati edildiği yılı izleyen yılın Ocak ayının birinci günü başlayan veya daha sonra başlayan her vergilendirme dönemine ilişkin vergilere uygulanacaktır;
 - b) Tunus'da:
 - i) Kaynakta tevkifat suretiyle ödenen vergiler yönünden, onay belgelerinin teati edildiği yılı izleyen takvim yılının Ocak ayının birinci günü veya daha sonra dar mükelleflere ödenen veya borçlanılan meblağa uygulanacaktır;
 - ii) Diğer vergiler yönünden, onay belgelerinin teati edildiği yılı izleyen takvim yılının Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan vergileme dönemlerine uygulanacaktır.

Madde 29

YÜRÜRLÜKTEN KALKMA

Bu Anlaşma, Akit Devletlerden biri tarafından feshedilinceye kadar yürürlükte kalacaktır. Her bir Akit Devlet bu Anlaşmayı, her takvim yılının bitiminden en az altı ay önce diplomatik yollardan fesih ihbarnamesi vermek suretiyle feshedebilir. Bu durumda Anlaşma:

- a) (Türkiye'de fesih ihbarnamesinin verildiği yılı izleyen yılın Ocak ayının birinci günü başlayan veya daha sonra başlayan her vergilendirme dönemine ilişkin vergiler için;
- b) Tunus'da;
 - i) Kaynakta tevkifat suretiyle vergiler yönünden, fesih ihbarnamesinin verildiği yılı izleyen takvim yılının Ocak ayının birinci günü veya daha sonra dar mükelleflere ödenen veya borçlanılan meblağ için;
 - ii) Diğer vergiler yönünden, fesih ihbarnamesinin verildiği yılı izleyen takvim yılının Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan vergileme dönemleri için;

Hüküm ifade etmeyecektir.

İngilizce ve Fransızca dillerinde, her iki metin de aynı derecede geçerli olmak üzere, Ankara'da, 2 Ekim 1986 tarihinde düzenlenmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

Ahmet Karaevli

TUNUS CUMHURİYETİ
ADINA

Slaheddine Ben M'barek